

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ & ΤΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

«Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» και
«Πολιτική Προστασία»

ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ

Υποδιεύθυνση: «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»

Μονάδα: Α1

Ταχ. Δ/ση: Αεροπόρου Παπαναστασίου 34,
115 27 Αθήνα

Email: peka-polpro@mou.gr

Πληροφορίες: Μαίρη Σκαλτσά

Τηλέφωνο: 2132142205

Email: ma.skaltsa@mou.gr

Κ.Ε.Δ.Ε.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 930_2025

ΗΜΕΡ.: 10/3/2025

ΠΡΟΣ: Δικαιούχους Προγράμματος
«Περιβάλλον και Κλιματική
Αλλαγή» (ΠΕΚΑ)

ΚΟΙΝ:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
Διαχείρισης Τομεακών
Προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
2. ΕΥΣΣΑΕ/ΕΑΣ Μονάδα Γ'
3. ΕΔΕΛ

ΘΕΜΑ: Οδηγίες προς Δικαιούχους Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», για Ενέργειες Πληροφόρησης και Επικοινωνίας Πράξεων (Τμηματοποιημένων «phasing», Μεταφερόμενων και Ολοκληρωμένων).

Σχετ:

(α) Ο Καν. (ΕΕ) αριθμ. 2021/1060 του Ευρ. Κοινοβουλίου & του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021,

(β) Ο Οδηγός Επικοινωνίας για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021-2027, της Ε.Υ.Σ.Σ.Α.Ε./Ε.Α.Σ./ΥΠ.ΕΘ.Ο.Ο,

(γ) Το με Α.Π. ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ 2228/13-03-2024 έγγραφο μας.

Α. Οδηγίες ανάρτησης Αναμνηστικών Πινακίδων σε Ολοκληρωμένες Πράξεις στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020, Τμηματοποιημένες σε ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 και ΠΕΚΑ 2021-2027 και Μεταφερόμενες στο ΠΕΚΑ 2021-2027

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της περιόδου επιλεξιμότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 στις 31/12/2023, σημαντικό πλήθος ενταγμένων έργων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (Ε.Π.-Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α.), του Τομέα Περιβάλλοντος, είτε α) ολοκληρώνονται άμεσα, είτε β) τμηματοποιούνται (Phasing), και η Β' Φάση των πράξεων, συγχρηματοδοτείται και ολοκληρώνεται στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» του ΕΣΠΑ 2021-2027, είτε γ) μεταφέρονται στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», κατόπιν αξιολόγησης.

Στο πλαίσιο αυτό, **υπενθυμίζουμε ότι θα πρέπει για κάθε Φάση να τηρείται ο κανονισμός της αντίστοιχης περιόδου συγχρηματοδότησης.** Με το παρόν έγγραφό δίνονται σε όλους τους Δικαιούχους του Προγράμματος, οι σχετικές οδηγίες σε ότι αφορά στην υποχρεωτική σήμανση των ολοκληρωμένων, τμηματοποιημένων και μεταφερόμενων έργων, για χρήση κατά περίπτωση.

Οι κάτωθι οδηγίες προκύπτουν από τα ανωτέρω (α) έως (β) σχετικά έγγραφα και αφορούν σε συγχρηματοδοτούμενες πράξεις του ΕΤΠΑ ή του Ταμείου Συνοχής των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, των οποίων το συνολικό κόστος υπερβαίνει τα 500.000 EUR.

Σύμφωνα με αυτές, οι Δικαιούχοι και οι φορείς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων αναγνωρίζουν τη στήριξη της πράξης από τα Ταμεία, αναρτώντας:

- **ανθεκτικές πλάκες ή πινακίδες ευδιάκριτες στο κοινό, οι οποίες παρουσιάζουν το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΧ του Κανονισμού, αμέσως μόλις ξεκινήσει η φυσική υλοποίηση των πράξεων..»**
- **μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, μετά την υλοποίηση και εντός τριμήνου το αργότερο, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό.**

1. Ολοκληρωμένα έργα εντός Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020

Για πράξεις με συνολική δημόσια δαπάνη **άνω των 500.000 ευρώ** που αφορούν κατασκευή έργων υποδομών, ο δικαιούχος θα πρέπει να αναρτά **αναμνηστική πινακίδα**, σύμφωνη με το συμπληρωμένο Υπόδειγμα 1 (συνημμένο 2) το αργότερο εντός τριμήνου από την ολοκλήρωση του έργου / πράξης. Η πινακίδα πρέπει να αναρτάται σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό. Το μέγεθός της πινακίδας πρέπει να είναι ανάλογο με το χώρο τοποθέτησής της, και το υλικό κατασκευής της πρέπει να εξασφαλίζει τη μόνιμη εγκατάστασή της.

Για πράξεις που περιλαμβάνουν προμήθεια κινητού ή μόνιμου εξοπλισμού, ανεξαρτήτως της συνολικής δημόσιας δαπάνης, απαιτείται η τοποθέτηση **αναμνηστικού αυτοκόλλητου επί του εξοπλισμού** σύμφωνα με τα συμπληρωμένα Υποδείγματα 2 (ένα για κάθε Ταμείο) (συνημμένο 3). Αναλόγως του χώρου τοποθέτησης του εξοπλισμού (π.χ. εξωτερικοί χώροι), το αυτοκόλλητο πρέπει να είναι κατασκευασμένο από κατάλληλο ανθεκτικό υλικό ώστε να μην αποκολλάται με την πάροδο του χρόνου. Παραδείγματα τέτοιου εξοπλισμού είναι δεξαμενές, οχήματα πάσης φύσεως, μηχανήματα, κάδοι, συλλέκτες απορριμμάτων, φωτιστικά, ιατρικός εξοπλισμός και οποιοδήποτε άλλο είδος εξοπλισμού. Όταν η πράξη περιλαμβάνει την προμήθεια διαφορετικών ειδών εξοπλισμού, απαιτείται η τοποθέτηση αυτοκόλλητων σε όλα τα είδη. Επιπλέον σε περιπτώσεις που η προμήθεια αφορά σε υλικά που τοποθετούνται σε μη εμφανή σημεία (π.χ. κάτω από το έδαφος) ή το πλήθος αυτών είναι μεγάλο και η επικόλληση μεμονωμένων αυτοκόλλητων είναι δυσχερής, τότε ο δικαιούχος υποχρεούται να τοποθετήσει μια **αναμνηστική πινακίδα στο κτίριο** που στεγάζονται οι υπηρεσίες του ή σε κτίριο που υποστηρίζει την λειτουργία του έργου (π.χ. αντλιοστάσιο). Δεν ισχύει το ίδιο σε περιπτώσεις κινητού εξοπλισμού που θα διανεμηθούν σε πολλά σημεία (π.χ. κάδοι κομποστοποίησης, συλλέκτες απορριμμάτων κτλ).

Για πράξεις που περιλαμβάνουν άυλες ενέργειες π.χ. έργα με αντικείμενο παροχή υπηρεσιών, σύνταξη μελετών κτλ) δεν απαιτείται τοποθέτηση αναμνηστικής σήμανσης.

2. Τμηματοποιημένα (phasing) έργα από το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027

Μετά την έκδοση της Απόφασης ένταξης της Β' Φάσης του τμηματοποιημένου έργου στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», ο Δικαιούχος οφείλει να προβεί στις κάτωθι ενέργειες:

2.1 Για την Α' Φάση του έργου: Αναμνηστική Πλάκα (Ε.Π.-Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α. 2014-2020)

Για την Α' Φάση του έργου που ολοκληρώθηκε στο Ε.Π.-Υ.ΜΕ.ΠΕΡ.Α.Α 2014-2020, οι αναμνηστικές πλάκες θα είναι σύμφωνες με το συμπληρωμένο Υπόδειγμα 3 (συνημμένο 4), ώστε να καλυφθεί η σχετική υποχρέωση ανάρτησης αναμνηστικής πλάκας για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Προς διευκόλυνση, προτείνεται, οι ήδη αναρτημένες προσωρινές πινακίδες έργων να αξιοποιηθούν και ως αναμνηστικές πλάκες των ολοκληρωμένων έργων της Α' Φάσης, με τις κατάλληλες προσαρμογές, αξιοποιώντας επικολώμενο υλικό, στα πεδία:

- Ονομασία του Υπουργείου που έχει στην αρμοδιότητά του το ΕΣΠΑ (Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών),
- Επιλέξιμος Προϋπολογισμός Α' Φάσης,
- Επιλέξιμη Δημόσια Δαπάνη, όπως προκύπτει από την Απόφαση Ολοκλήρωσης της Α' Φάσης.

Σημειώνεται ότι το αρχείο με τίτλο: **«Ειδικό επικοινωνιακό στόχο ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ»**, (συνημμένο 5), διατίθεται προς διευκόλυνση των δικαιούχων για την έκδοση αναμνηστικών πινακίδων ολοκληρωμένων έργων (στο ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ) ή έργων που η Α Φάση έχει ολοκληρωθεί. Συγκεκριμένα, συμπληρώνεται, ανάλογα με τον ειδικό στόχο της πράξης, το αντίστοιχο πεδίο της αναμνηστικής πινακίδας.

2.2 Για την Β' Φάση του έργου: Πινακίδα Έργου (Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027)

Για την Β' Φάση του έργου που συγχρηματοδοτείται στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, οι προσωρινές πινακίδες έργου **θα προκύπτουν από την Web based εφαρμογή (GENERATOR)**, που σχεδίασε και ανέπτυξε η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ), της Εθνικής Αρχής Συντονισμού, του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, για όλα τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Η εφαρμογή GENERATOR είναι διαθέσιμη στις ιστοσελίδες:

- <https://online-generator.espa.gr/ του ΕΣΠΑ>
- <https://peka-program.gr/odigies-provolis-kai-epikoinonias/>

όπου διατίθεται και το σχετικό εγχειρίδιο χρήσης (συνημμένο 1).

Μετά την ολοκλήρωση και της Β' Φάσης κάθε έργου από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» 2021-2027, οι δύο ανωτέρω σημάνσεις θα αντικατασταθούν με **αναμνηστικές πλάκες για το σύνολο του έργου** (υλοποίηση Α' και Β' Φάσης) σύμφωνα με αντίστοιχο υπόδειγμα που δημιουργείται από την εφαρμογή (GENERATOR) που θα περιλαμβάνει, τους στόχους και τα αποτελέσματά της πράξης, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση. Σχετικές οδηγίες θα αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Προγράμματος (www.peka-program.gr).

2.3 Σήμανση εντύπων (μελέτες, τεύχη δημοπράτησης, εκθέσεις, κ.α.)

Στα τμηματοποιημένα έργα (phasing) των οποίων η Α' Φάση υλοποιήθηκε και συγχρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2014-2020 (ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ), και η **Β' Φάση συγχρηματοδοτείται και ολοκληρώνεται από το Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή»**, η σήμανση των εντύπων (μελέτες, τεύχη δημοπράτησης, εκθέσεις, κ.α.), παραδοτέων έργων, κλπ. προκύπτει από τα οριζόμενα στον Οδηγό Επικοινωνίας ΕΣΠΑ 2021-2027 (σχετ. β). Επιπλέον και αναλυτικές πληροφορίες για την σήμανση και τις τεχνικές προδιαγραφές των λογοτύπων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 είναι διαθέσιμες στις ιστοσελίδες:

- https://www.espa.gr/el/Pages/Simatodotisi_21-27.aspx και
- <https://peka-program.gr/odigies-provolis-kai-epikoinonias/>

3. Μεταφερόμενα έργα από το ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027

Για τις μεταφερόμενες πράξεις υποδομών προϋπολογισμού κάτω των 500.000 € καθώς και έργα προμηθειών – παροχής υπηρεσιών – μελετών κτλ., ανεξαρτήτως του προϋπολογισμού, του ΕΠ -ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020 στο Πρόγραμμα ΠΕΚΑ 2021-2027, οι δικαιούχοι θα πρέπει να ενεργήσουν ως εξής:

- **να αφαιρέσουν τις ήδη αναρτημένες προσωρινές πινακίδες** (που φέρουν τα χαρακτηριστικά της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, ΕΣΠΑ 2014-2020) και να τις αντικαταστήσουν με νέες που αφορούν στο ΕΣΠΑ 2021-2027,
- **να δημιουργήσουν μια ψηφιακά προσωρινή πινακίδα μέσω της εφαρμογής «ΕΣΠΑ ONLINE GENERATOR»**, να κατασκευάσουν και αναρτήσουν την πινακίδα σε ορατό από το κοινό σημείο, με μέγεθος ανάλογο του χώρου που θα τοποθετηθεί και με ευκρίνεια των όσων αναγράφονται σε αυτήν.

Σε όλες τις προαναφερόμενες περιπτώσεις, κατά την υλοποίηση της πράξης, ο Δικαιούχος θα πρέπει να ενημερώνει το κοινό σχετικά με την στήριξη που λαμβάνει από τα Ταμεία με **ανάρτηση στο διαδικτυακό ιστότοπο**, εφόσον υπάρχει, και στους ιστότοπους κοινωνικής δικτύωσης, παρέχοντας σύντομη περιγραφή της πράξης, ανάλογη προς το επίπεδο της στήριξης, που να περιλαμβάνει, τους στόχους και τα αποτελέσματά της και επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση.

Β. Ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις Πράξεις που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΕΣΠΑ 2021-2027.

Για τις ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας και την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Κανονισμό (σχετ. α) από τους δικαιούχους του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΕΣΠΑ 2021-2027, σε όλα τα στάδια υλοποίησης μιας Πράξης, ισχύει ο επικοινωνιακός οδηγός του ΕΣΠΑ 2021-2027 (σχετ. β).

Με το παρόν έγγραφο επιδιώκουμε να διασφαλίσουμε τη συμβολή των δικαιούχων στην αδιάλειπτη ενημέρωση όλων των χρηστών και ωφελούμενων του Προγράμματος, προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη δυνατή προβολή των συγχρηματοδοτούμενων έργων και ταυτόχρονα να αποφευχθεί η πιθανότητα αναγκαίων διορθωτικών ενεργειών.

Επιπλέον, ζητάμε τη συνεργασία όλων των δικαιούχων του Προγράμματος για την συνεχή αποστολή προς την Διαχειριστική Αρχή, οποιουδήποτε **επικοινωνιακού υλικού και υλικού προβολής** που δημιουργούν στο πλαίσιο της επικοινωνίας των έργων και των δράσεων πληροφόρησης που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 2021/1060.

Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι, το «**Δίκτυο Υπευθύνων Επικοινωνίας – Πληροφόρησης Δικαιούχων**» του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή», μέσα από το οποίο παρέχονται από την Διαχειριστική Αρχή, χρήσιμες πληροφορίες και υποστήριξη για δράσεις επικοινωνίας και προβολής των έργων του Προγράμματος, παραμένει ενεργό.

Η Υπεύθυνη Επικοινωνίας του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» ΕΣΠΑ 2021-2027 κα Μαίρη Σκαλτσά (ma.skaltsa@mou.gr, 2132142205) είναι πάντα στη διάθεσή σας για παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών.

Θα είμαστε στη διάθεσή σας για πληροφορίες και διευκρινήσεις.

**Ο Προϊστάμενος
Της ΕΥΔ ΠΕΚΑ& ΠΟΛΠΡΟ**

Νικόλαος Μαμαλούγκας

Συνημμένα:

1. Εγχειρίδιο χρήσης: Εφαρμογή Δημιουργίας Αφισών, Πινακίδων και Πλακών
2. Υπόδειγμα 1: Αναμνηστική Πινακίδα για Ολοκληρωμένα Έργα στο ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ
3. Υποδείγματα 2: Αυτοκόλλητο για Ολοκληρωμένα Έργα στο ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ
4. Υπόδειγμα 3 Αναμνηστικής Πινακίδας για _phasing_ Α Φάση
5. Ειδικό επικοινωνιακό στόχοι ΕΠ-ΥΜΕΠΕΡΑΑ

Εσωτερική Διανομή:

Μονάδες Α1,Α2,Β1,Β2,Β3 και Γ της ΕΥΔ ΠΕΚΑ & ΠΟΛΠΡΟ